

Pracovná skupina pre mlieko a mliečne výrobky, 5. júla 2019

Riadenie rizík v mliečnom sektore:

- **Súvislosti a základné informácie o riadení rizík komoditných búrz pre mliekarenský priemysel (druhy zaistenia cien, skúsenosti s modelmi zaistovania cien na burze, atď.)**
- **Vykonávanie zaistenia cien mlieka s novými kontraktmi EEX pre mlieko a existujúce možnosti zaistenia cien EEX v praxi (druhy zmlúv pre poľnohospodárov, suma účtovania za zaistenie cien mlieka, atď.)**
- **Rôzne**

Úvodnú prezentáciu predniesli Holger D. Thiele (Inštitút potravinárskej ekonomiky, Kiel) a Florian Hildebrand (H. J. Kiefer GmbH, Bad Kreuznach).

Ceny mliečnych výrobkov vykazujú veľkú volatilitu (kolísavosť) než iné komodity, najväčšie výkyvy sa týkajú sušeného odstredeného mlieka a masla. Zmeny celosvetovej výroby mlieka sú spôsobené klimatickými podmienkami a oneskorenou reakciou na zmeny trhových cien v odvetví mlieka. Dôležitými faktormi ovplyvňujúcimi svetový dopyt po mlieku sú celková ekonomická situácia (napr. v Číne) a cena ropy. Kolísanie cien mlieka sa v EÚ stáva novou normou, treba počítať s ďalším nárastom fluktuácie cien a celkovou zmenou ekonomického prostredia v mliekarenskom sektore. Profesionálne riadenie rizík pre európskych výrobcov a spracovateľov mlieka sa preto stáva nutnosťou.

Prehľad búrz s komoditnými zmluvami o termínovanom obchode (futures zmluvy) pre mliečne výrobky: CME, EEX, NZX, EURONEXT. Čo sa týka objemu obchodovania, v Európe je lídrom EEX. Účastníkmi EEX sú poľnohospodári vyrábajúci mlieko, spracovatelia potravín, prevádzkovatelia mliekarní, obchodníci, vyvážajúce spoločnosti, stravovacie služby, atď. Futures zmluvy predstavujú štandardizované derivátové finančné zmluvy, ktoré zaväzujú kupujúceho k nákupu aktív alebo predávajúceho k predaju aktív (obaja majú vopred určený dátum na dokončenie transakcie a určenú cenu). Je to právne záväzná zmluva o fyzickom dodaní komodít k určitému dátumu v budúcnosti. Zaistovacie riziko u futures zmlúv umožňuje účastníkovi „uzamknúť“ v budúcnosti cenu podkladového aktíva/komodity.

Možnosti riadenia rizík pre výrobcov: platby za mlieko od mliekarní, programy fixných cien (na 12 mesiacov) od mliekarní, riadenie jednotlivých komoditných kurzových rizík.

Komoditné burzy majú dlhú tradíciu a ponúkajú poľnohospodárom i ďalším stranám vynikajúci nástroj na riadenie rizík. V súčasnej dobe neexistuje žiadna komodita, ktorá nie je zaistená prostredníctvom termínových búrz. Futures zmluvy môžu byť využité pri nákupe i predaji na zníženie volatility cien, zvyšujú pružnosť podnikov v reakcii na rýchle sa meniace podmienky. Keďže sú pre všetkých účastníkov trhu s mliekom nové, je potrebné vzdelávať poľnohospodárov a spracovateľov v oblasti riadenia rizík. Inštitút potravinárskej ekonomiky začal v roku 2012 školenia o mliečnych výrobkoch pre mliekarne a výrobcov mlieka, od roku 2013 spolu s inými organizáciami prevádzkuje nový nástroj pre vzdelávanie v oblasti futures zmlúv týkajúcich sa mlieka a mliečnych výrobkov – preškolených bolo už viac než 2 500 výrobcov a spracovateľov mlieka v 30 regiónoch DE.

Aktuálny stav týkajúci sa SPP

Rumunské predsedníctvo nedosiahlo ani čiastočnú zhodu všetkých členských štátov (prekážky: brexit, nejasná podoba Viacročného finančného rámca, atď.) ohľadom vlastnej SPP. Sekretariát Copa

pracuje na dokumente (návode) na prípravu strategických plánov SPP.

Rôzne

V rámci tohto bodu zaznela obava ohľadom sporu o subvenciu výroby lietadiel medzi USA a EÚ. Panujú obavy z vyostrenia obchodných sporov (zverejnil sa dodatočný zoznam tovaru, napr. olivy, talianske syry a škótska whisky) a následného dopadu na vývoz európskych mliečnych výrobkov (maslo a syry) do USA.